

Az alábbi életrajzi anyagot a szerző, Péter László professor szíves engedelmével közöljük.

Kún József pályája

Kún József 1873. október 1-jén Szombathelyen született. Családja hamarosan Miskolcra költözött; ő ott érettségizett, majd a budapesti műszaki egyetemen gépészmérnöki és tanári oklevelet szerzett. 1902-től tanított a szegedi állami fa- és fémipari szakiskolában, amely 1908-tól felső ipariskolaként működött. Mestere, Kiss József ezt Kún József afféle száműzetéseként értékelte: „A Duna partjáról a Tisza partjára vetődött, és életének utolsó tíz éve kimondhatatlan sóvárgásban telt, vissza a nap országa után. Európai levegő, a főváros volt mindennapi áhítozása, és elmúlt, mielőtt célhoz érhetett volna. Róma kellett neki, és beleveszett a Pontus mocsaraiba.” (Előszó a *Kún József hagyatéka. Versek* [Bp., 1914] c. kötetéhez.)

Az iskolai nyomtatott értesítők tájékoztatnak tanári és közéleti tevékenységéről. Lírai költőhöz képest kissé furcsa olvasni e foglalatosságokat. 1909-ben így: „Kún József okleveles gépészmérnök, a szegedi Dugonics Társaság rendes tagja, a Szegedi Képzőművészeti Egylet aligazgatója, fémipari műhelyfőnök, a fémipari szakosztály III. és IV. évfolyamának főnöke. Tanította a gépipari rajzot, a leíró géptant és a technológiát a III. és IV. évfolyamon. Vezette a kazánfűtői, lokomobilkezelői, stabilgépkezelői, fémipari szakrajz és fémipari műhelygyakorlati tanfolyamokat.” 1911-ben: „Kún József szépirodalmi és művészettörténeti felolvasást tartott a szegedi Dugonics Társaságban, valamint a képzőművészeti egyesületben, ismeretterjesztő előadást a m. kir. honvédelegénységnek, mint bírósági szakértő működött, szakvéleményeket adott iparosoknak, mint a képzőművészeti társaság titkára részt vett a tavaszi műtárlat rendezésében.” Ugyanebből az évből másutt azt is megírta az iskolai évkönyv, hogy a Magyar Mérnök- és Építészegylet szegedi osztályának választmányi tagja. Halála évében „iparfejlesztési ügyekben adott szakvéleményeket, szépirodalmi működést fejtett ki folyóiratokban, és felolvasást tartott a Dugonics Társaságban, mint bírósági szakértő működött, és elkészítette az új felső ipariskolai műhely berendezési tervét és költségvetését. Azonkívül szakvéleményeket adott iparosoknak, és élénk tevékenységet fejtett ki a Szegedi Képzőművészeti Egyesületben, amelynek március haváig titkára is volt.” Bródy Mihály nekrológiájából még idekíváncozik: „Fanatikus élvezője, avatott értője és egyszersmind áldozatkész pártfogója volt a festőművészetnek. Az ő akadályt nem ismerő agitációjának köszönhető, hogy Szegeden az utóbbi években a művásárlási kedv, amelyre ő maga bőkezűen adott példát, jelentékenyen emelkedett. Műgyűjteménye ebben a városban mindjárt a nagy hírű Back Bernát-féle gyűjtemény után következik. Hirdette, hogy Szegeden specifikus festészetnek kell kifejlődnie, s evégből festőkolónia létesítését sürgette. Állandó összeköttetésben állott az országos művészeti körökkel, ahol szakértelmét és műpártoló tevékenységét nagyra becsülték.”

A Dugonics Társaság évi jelentéseiből ottani szereplésének adatai is megismerhetők. 1904. december 18-án még mint *vendég* olvasta föl költeményeit. 1907. december 1-jén választotta a társaság közgyűlése rendes taggá. 1908. február 9-én, amikor Kiss József volt a társaság vendége, Kún József *Szonettek* címmel olvasta föl verseit. 1909-ben a drámapályázat háromtagú bírálóbizottságában vett részt. December végén Kún József verseit – nem tudni, mi okból, talán beteg lett – Sz. Szigethy Vilmos olvasta föl a

Városháza közgyűlési termének fölolvásasztalánál. 1910-ben a társaság ezerkoronás szépirodalmi pályadíját a közgyűlés Kún József *Kék hegyek* című költeménykötetének ítélte, megosztva Szabó Ferenc *Hegyek között* című elbeszéléskötetével. Az ötszáz korona is szép summa volt akkoriban.

1912-ben az évi jelentés is elbúcsúztatta Kún Józsefet. Tömörkény Istvánnak, a társaság főtítkárának fogalmazásában olvassuk: „Már ifjan ismertté tette a nevét irodalmi munkásságával, s mint műegyetemi hallgató írta meg a *Pallas Lexikon* számára a modern német irodalom történetét. Egy időben sikerrel fordította a modern német poétákat.” Temetésén a társaság testületileg jelent meg, s a sírnál a szépirodalmi osztály nevében Móra Ferenc osztálytítkár mondott búcsúbeszédet.

Kún József 1904-ben feleségül vette Szabó Jolánt, Szabó Jakab szegedi ügyvéd leányát. Két fia született: 1905. november 13-án a leveleiben Gabsiként emlegetett Gábor és 1908. október 21-én Miklós. Kún Gábor András – Kanyó Ferenc kutatásaiból tudom – munkaszolgálatosként a Don mellett 1942. december 26-án *végelgyöngülésben* halt meg. Vers is szól róla: *Gábor iskolába megy*. Kún Miklós, a ma is élő neves pszichiáter orvos a harmincas években Radnóti Miklós legszűkebb szegedi, később pesti baráti körének lett tagja.

Kún József első versei még a Borsodmiskolci Közlönyben, a Miskolci Naplóban, a későbbiek az Új Időkben, a Vasárnapi Újságban, a Szegedi Naplóban jelentek meg. Érdekes, hogy Sz. Szigethy Vilmos még 1943-ban is emlékezett költői álnevére: Hetes néven is írt az említett lapokban, s ezt ismerte Gulyás Pál írói álnévlexikona is. *Lámpaláz* című versében Kún József emlékezett arra időre, amikor legyőzve végre aggályoskodását, kétségeit, először adta ki versét saját neve alatt. A Hétben 1895-ben szerepelt először – a szerkesztő Kiss József (1842–1922) a nagybátyja volt. Ez tette lehetővé, hogy A Hétben elhelyezze szeretett barátjának, Babitsnak előbb műfordításait, majd verseit. S ez magyarázza, hogy Babits, amikor rövid ideig a Szeged és Vidéke munkatársa – hét cikk erejéig színikritikusa – volt, 1907. december 15-én terjedelmes cikkben méltatta Kiss József költészetét. Ez az írása *Negyven év* címmel 1933-ban megjelent a *Kiss József és kerek asztala* című gyűjteményben is. (Péter László)

Részletek Kún József leveléből Babits Mihályhoz

„Palics, 1908. augusztus 30.

Kedves barátom,

Holnap vonulok be Szegedre, egy új és nehéz tanév elébe. Egyrészt ez, másrészt pedig, hogy te már nem vagy ott, igen lehangol. Azt még el tudom képzelni, hogy az új felső ipariskolán reggeltől estig kell majd robotolnom, de azt, hogy téged már nem talállak estenként a Tisza kávéház asztalánál, azt sehogy se tudom elhinni. Évek óta te voltál az egyetlen ember, kivel szemben a mindennapi barátság közönyös érzése mély, szerető vonzalommal alakult, sőt mondhatnám, hogy te voltál az egyetlen Szegeden, kit barátomnak éreztem. Szemtől szemben nem tudtam volna ezt elmondani, így azonban jólesik e kényszerű vallomást megtennem.”

Juhász Gyula:

[Babitsról] Néha eljárt a kávéházba is, a Tisza tanári asztalához, ahol Bérczy kolléga sakkozott és felsőbb matematikát magyarázott, ahol a kis Blau egészen rossz véleménnyel volt a véletlenül napfényre kerülő Babits-versekről, és ahol egy megértő lelkű és szerető szívű költőtárs is találkozott: a finom, művelt Kún József, a Kiss József-imádó. Ő volt Babits első valódi méltányolója Szegeden, és ő mutatta be Kiss Józsefnek, aki egy jubileumára jött le városunkba, és nem is gondolta, hogy az a sápadt, sovány, szerény és ideges fiatalember, ott szemben vele, már akkor is trónpretendens és nemsokára első elsője a magyar költészet királyságában. (Nyugat, 1924. ápr. 1.)

<http://www.kortars.com/0202/peter.htm>

Babits Mihály: Kun József

Szegény, szegény Kun József! Költő volt, és java korában, egészen váratlanul elhunyt. Barátom volt ő, mikor én még senki se voltam, és ő már valaki Az idősebb barát elnézésével és szeretetével vigasztalt fiatalos és oktalan kétségbeeséseimben. Most nekrológot írok róla! Tudnék-e most róla mint költőről beszélni? Talán nem alkotott maradandót: de én tudom, mily szent dolog volt neki a művészet, mily igaz érzés súgta verseit. Minden szépnek valódi rajongója volt. Nem volt sor, amit könnyelműen és hirtelen írt volna le: csak ünneplő ruhában ment a templomba. Az ízlés volt a lelke: ez vezette költészetét és egész életét. Nem is költői, hanem emberi ízlés volt ez, és megnyilatkozása az élet bizonyos körülményeiben jóság és szelídség. Jó és szelíd ember volt: a kultúremlők azon fajából, melyet ma még inkább csak az utópisták regényeiben találunk leírva. Minden durvaság, minden szigorúság idegen volt neki. Még a művészetbe is bevitte szelídségét. Dantét, Kemény Zsigmondot kegyetlennek találta. Szerető lélek volt, és szerettem ezt a lelket. Meg kellett halnia. (Nyugat, 1912. júl. 1.)